Bijlage 3: **Advies 2025-7 van de Hoge Raad van artsen[1] van 16 oktober 2025**

Advies 2025-7 is bij consensus goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van de Hoge Raad van artsen op 16 oktober 2025.

Kwaliteit van de opleiding – advies C
Een voorstel van verduidelijking van elementen uit de wetgeving en het referentiekader
Een voorstel van profielen voor de opleidingsactoren en een hervormd erkenningssysteem

Dit advies biedt antwoorden op aanvullende vragen in aansluiting op de eerdere adviezen A en B:

A) Een referentiekader voor kwaliteitsvolle stages;
B) Een referentiekader voor rollen en verantwoordelijkheden in de opleiding en een referentiekader voor kwaliteitsvolle coördinatie van stages, begeleiding en opvolging tijdens het opleidingstraject,

Er wordt besproken welke elementen uit de referentiekaders en de wetgeving verdere verduidelijking behoeven *(deel 1)*, welke profielen noodzakelijk zijn voor een kwaliteitsvolle invulling van de opleidingsrollen *(deel 2)*, of het erkenningssysteem adequaat is *(deel 3)*, en hoe de continuïteit van de opleiding in verschillende situaties kan worden gewaarborgd *(deel 4)*.

In bijlage vindt u een woordenlijst waarin het onderliggende concept van onder meer de volgende termen wordt toegelicht: *evaluatiegesprek, functioneringsgesprek, opleidersportfolio, opleidingscommissie van een specialisme, opleidingsnetwerk, orgaan voor onafhankelijke evaluatie en controle, planningsgesprek, stageperiode en verbetertraject.*

Deel 1

Welke elementen uit het referentiekader en de wetgeving moeten worden verduidelijkt?

Dit deel van het advies bouwt voort op het referentiekader zoals uiteengezet in advies A en B. **Alle elementen uit het referentiekader worden beschouwd als minimumcriteria.**
Enkel de elementen uit het referentiekader en de bepalingen in de wetgeving die nadere toelichting vereisen, worden hieronder verduidelijkt. De overige elementen worden als voldoende duidelijk beschouwd en zijn opgenomen in bijlage C, samen met de relevante onderdelen uit het referentiekader, de wetgeving en eventuele jurisprudentie.
Overregulering is niet wenselijk.

Elementen uit het referentiekader en de wetgeving die moeten worden verduidelijkt om de kwaliteit van de stages of de coördinatie van de stages te garanderen
Opleidingsaanbod

[1] Hoge Raad van artsen-specialisten en van huisartsen

- *Wetenschappelijke en theoretische opleiding*
- *Interdisciplinaire vergaderingen*

Opvolging en begeleiding van ASO in de stagedienst

- *Onthaal en planning*
- *Voortgang en functioneren ASO*
- *Evaluaties van de stage*
- *Verbetertraject*
- *Einde van de stageperiode*
- *Organisatie van de opleiding in de stagedienst*

Supervisie

Intern kwaliteitsbeheer (kwaliteitscyclus)

- *Kwaliteitsbeleid en kwaliteitscyclus*
- *Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer, verbeterplannen en -acties*
- *Peer review en intervisies*

Coördinatie van de opleiding en opvolging en begeleiding van de ASO tijdens de opleiding

- *Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer, verbeterplannen en -acties*
- *Intervisies*
- *Geschillen in de opleiding*

Het aantonen van competenties als 'wetenschapper' door ASO

1.1. Opleidingsaanbod

- **Wetenschappelijke en theoretische opleiding**

De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Het MB van 2014 bepaalt de minimale verwachtingen rond de wetenschappelijke en theoretische opleiding. De bestaande criteria moeten verduidelijkt worden. Vooraleer ze toetsbaar en afdwingbaar zijn, moeten ze eenduidig gedefinieerd worden. De wetgeving en de collectieve overeenkomsten inzake de arbeidsduur regelen onder meer de opleidingstijd buiten de stagedienst, en er is zeker ook nood aan verduidelijkingen op dit gebied.

De theoretische en wetenschappelijke vorming heeft tot doel de theoretische kennis te onderhouden en verder te ontwikkelen, en een brug te slaan tussen theorie en praktijk op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten. Deze vorming vindt zowel binnen als buiten de stagedienst plaats.

Buiten de stagedienst bestaat de theoretische en wetenschappelijke vorming onder meer uit:

- Deelname aan didactische activiteiten, zowel discipline-specifiek als discipline-overschrijdend, georganiseerd door faculteiten, wetenschappelijke verenigingen en beroepsverenigingen zoals seminaries, journal clubs, wetenschappelijke kransen, gevalsbesprekingen…;
- Deelname aan het theoretisch onderwijs georganiseerd door de faculteit geneeskunde (master in de specialistische geneeskunde);

- Het uitvoeren van wetenschappelijk werk*, zoals een masterthesis of deelname aan wetenschappelijk onderzoek dat resulteert in een (poster)presentatie en/of publicatie en discipline-specifieke en discipline overschrijdende literatuurstudie
  ** Afhankelijk van de situatie, kunnen deze activiteiten ook plaatsvinden binnen de stagedienst.*

Binnen de stagedienst wordt de ASO gestimuleerd en ondersteund in het realiseren van de wetenschappelijke opleidingsdoelstellingen (zie 1.6). Er wordt een concrete bijdrage geleverd aan de theoretische en wetenschappelijke vorming door middel van aangepaste begeleiding en ondersteuning, alsook het ter beschikking stellen van tijd en mogelijkheden om deel te nemen aan:

- theoretische en wetenschappelijke vorming buiten de stagedienst (zie hierboven), evenals aan discipline-overschrijdende didactische activiteiten binnen de instelling zoals interdisciplinaire seminaries;
- discipline-specifieke theoretische en wetenschappelijke vorming, zoals seminaries, besprekingen van medische publicaties, wetenschappelijke kransen, journal clubs, gevalsbesprekingen, en besprekingen van de socio-economische, juridische en ethische aspecten van de uitoefening van het specialisme;
- het uitvoeren van wetenschappelijk werk (zie hierboven);
- het voorbereiden en presenteren van wetenschappelijke bijdragen, zoals presentaties of literatuuranalyses in het kader van de georganiseerde vormingsmomenten binnen de stagedienst.

Opgelet: Besprekingen met de patiënt onder supervisie, evenals besprekingen over patiënten(dossiers) tijdens staf- of interdisciplinaire vergaderingen worden niet als theoretische en wetenschappelijke vorming beschouwd.

Om de ASO in staat te stellen de theoretische en wetenschappelijke opleidingsdoelstellingen te realiseren, wordt binnen de werkweek beschermde tijd van gemiddeld **minimaal vier uren per week** voorzien, **waarvan minimum twee uren** binnen de stagedienst. Deze tijd is bedoeld voor deelname aan de theoretische en wetenschappelijke vormingsactiviteiten, zowel binnen als buiten de stagedienst, zoals hierboven beschreven.
Voor een volledig stagejaar van 48 weken komt dit overeen met minimaal 192 uren, waarvan een deel gebundeld kan worden in dagen. Bij kortere stageperiodes moet deze tijd evenredig berekend worden op basis van het aantal stageweken.
De discipline-specifieke theoretische en wetenschappelijke vorming (zie hierboven) moet op regelmatige basis georganiseerd worden binnen de stagedienst. Deze vorming moet minstens 10 vormingsmomenten per jaar omvatten, waarbij de ASO deelneemt met een equivalent van gemiddeld één uur per week, wat overeenkomt met 40 uur per opleidingsjaar.

Deze invulling vereist een aanpassing van art. 33 van het MB van 2014, waarin momenteel geen expliciete verwijzing bestaat naar de aard of inhoud van de vormingsmomenten. Daarnaast is ook een herziening van art. 32 noodzakelijk, waarin momenteel de vage term en weinig gebruikte term *groepsvergadering* wordt gehanteerd.

Verder worden over de tijd voor theoretische en wetenschappelijke vorming bepalingen opgenomen in de wet van 2010 en in de collectieve overeenkomsten:

- Art. 5, § 4 van de wet van 2010: *Voor de in artikel 3, tweede lid, 4° en 5°, bedoelde werknemers worden de uren wetenschappelijk werk die verplicht zijn in het kader van de academische vorming meegeteld als arbeidstijd ten belope van maximum 4 uren per week waarvan 2 uren op de werkplek.*
- Art. 13 van de CO van 2021: *(…) Elke arts-specialist in opleiding heeft jaarlijks recht op vrijstelling van arbeidsprestaties met het oog op het verrichten van wetenschappelijke opdrachten, boven op de jaarlijks contractueel toegekende vakantiedagen. De ondertekenende partijen komen overeen om de in artikel 5 § 4 van de wet van 12 december 2010 bedoelde uren te bundelen tot minstens 10 forfaitaire wetenschappelijke dagen per jaar die vrij gebruikt kunnen worden voor wetenschappelijk werk, studieverlof of congressen. De arts-specialist in opleiding die aanwezig dient te zijn op lessen en examens in het kader van een master specialistische geneeskunde, wordt vrijgesteld van arbeid. Als deze lessen of examens in het weekend plaatsvinden, dan zijn artikelen 3 en 4 niet van toepassing en is er geen aanleiding tot recuperatie van deze tijd op een ander moment. (…)*

Het is noodzakelijk dat de wetgeving rond wetenschappelijke en theoretische opleiding geen ruimte laat voor interpretatie, zodat de actoren in de opleiding hun rechten en plichten op een adequate en transparante manier kunnen naleven en doen naleven. Het is daarom belangrijk ervoor te zorgen dat het MB van 2014, de wet van 2010 en de collectieve arbeidsovereenkomst van 2021 op dit vlak een coherent geheel vormen. **Er moet gevraagd worden aan de bevoegde instanties (FOD WASO en NPCAZ) om de bestaande bepalingen te verduidelijken en aan te passen in het licht van bovenstaande toelichting over de minimale vereisten inzake theoretische en wetenschappelijke vorming.** Daarbij wordt onder meer bijzondere aandacht gevraagd voor de gebruikte terminologie en voor de in het kader van de collectieve overeenkomst van 2021 overeengekomen bundeling van de voorziene vier uur tot een quotum van ten minste 10 wetenschappelijke dagen. Deze bundeling mag niet begrepen worden als een vermindering van de verplichte 4 uur per week. In de praktijk worden uiteenlopende interpretaties vastgesteld, wat spanningen veroorzaakt.

Aanbeveling:

- *Het invoeren van een modelrooster of een registratiesysteem voor wetenschappelijke uren op de werkplek kan bijdragen aan meer transparantie bij het plannen en opvolgen van deze uren, een eenvoudigere evaluatie van stagediensten en een betere waarborging van de rechten van ASO.*

- **Interdisciplinaire vergaderingen**

De wetgeving en het referentiekader zijn onvoldoende specifiek voor interdisciplinaire vergaderingen.

De stagemeester moet de contacten tussen de ASO en andere artsen bevorderen door interdisciplinaire vergaderingen te organiseren of door deelname van de ASO dergelijke vergaderingen te faciliteren. Deze vergaderingen, bijvoorbeeld voor het

interdisciplinair bespreken van patiënten(dossiers), worden niet beschouwd als theoretische en wetenschappelijke vorming binnen de stagedienst.

Een interdisciplinair seminarie dat binnen de instelling wordt georganiseerd, wordt daarentegen niet als een interdisciplinaire vergadering beschouwd, maar als een discipline-overschrijdende didactische activiteit. Dit valt dus wel onder de theoretische en wetenschappelijke vorming.

1.2. Opvolging en begeleiding van de ASO in de stagedienst

- **Onthaal en planning**

Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. De criteria moeten worden verduidelijkt.
Het formeel onthaal van de ASO, zowel binnen de instelling van de stagedienst als in de stagedienst zelf, inclusief het planningsgesprek *(zie woordenlijst)*, dient plaats te vinden binnen de eerste maand na de start van de stage *(norm 2, indicator a, verantwoordelijkheid 2.B.2)*.
Het individueel opleidingsprogramma van de ASO binnen de stagedienst en de bijhorende planning moet uiterlijk binnen de twee maanden na de start zijn gedocumenteerd *(zie norm 1, indicator a, verantwoordelijkheid 1.B.2 en 1.B.3).* De inhoud ervan bevat minstens de individuele opleidingsdoelstellingen die in de stagedienst kunnen worden bereikt. De documenten worden binnen de twee weken nadien toegankelijk gemaakt voor de betrokken actoren *(norm 5, indicator c, verantwoordelijkheden 5.B.3, 5.B.4 en 5.B.6).* De termijn voor het indienen van het individuele opleidingsprogramma binnen de stagedienst bij de minister is een gemeenschapsbevoegdheid, dus art. 30 van het MB van 2014 zou moeten aangepast worden.
Zie 1.5 voor de coördinatie van de opleiding en de opvolging en begeleiding van de ASO tijdens de volledige opleiding.

Aanbevelingen:

- *Er moet een onthaal voor ASO voorzien worden, zowel binnen de stagedienst als op het niveau van de instelling. De concrete invulling hiervan is vrij, maar ondersteunende documentatie speelt een belangrijke rol.*
- *Er zou een e-portfolio moeten voorzien worden waarin de informatie over het planningsgesprek en het individueel opleidingsprogramma kan worden opgenomen (zie 8.2 advies A). Idealiter wordt per specialisme een template voorzien met de (tussentijdse) opleidingsdoelstellingen.*

- **Voortgang en functioneren ASO**

Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. De criteria moeten worden verduidelijkt. Er moet minstens een formeel functioneringsgesprek worden georganiseerd per stageperiode. Voor stageperiodes van een jaar moeten er minstens twee formele functioneringsgesprekken worden georganiseerd. Afhankelijk van (het gebrek aan) vorderingen of progressie van de ASO moeten er meerdere functioneringsgesprekken worden gepland. De minimale inhoud is de voortgang van de ASO en de werkpunten over de stageperiode heen *(norm 2, indicator f, verantwoordelijkheid 2.B.6)*.

Aanbevelingen:

- *Er zou een e-portfolio moeten voorzien worden waarin de informatie over de formele feedback kan worden opgenomen (zie 8.2 advies A).*
- *Per specialisme zouden de CanMEDS-rollen en eventueel mijlpalen en het supervisieniveau moeten beschreven worden (zie 8.1 advies A). Aanvullend kunnen de gebruikte feedbackmethoden omschreven worden.*
- *Bij specialismen met een truncus communis waarbij de rotaties deel uitmaken van dezelfde stageperiode, is het aanbevolen om een functioneringsgesprek te organiseren tijdens elke rotatie.*

- **Evaluaties van de ASO**

Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. De criteria moeten worden verduidelijkt. Er moet minstens één formele eindevaluatie worden georganiseerd per stageperiode. Afhankelijk van de duur van de stageperiode, de rotaties binnen een stageperiode (truncus communis) en (het gebrek aan) vorderingen of progressie van de ASO kunnen er meerdere evaluaties worden georganiseerd. De minimale inhoud zijn de competenties en het niveau van autonomie van de ASO en het behalen van de opleidingsdoelstellingen zoals beschreven in het individueel opleidingsprogramma van de ASO in de stagedienst. Het is een summatieve beoordeling die gebaseerd is op regelmatige evaluaties van de competenties en het niveau van autonomie van de ASO tijdens verschillende leerervaringen, van verschillende beoordelaars op verschillende momenten en in verschillende contexten (360° beoordeling) *(norm 2, indicator g, verantwoordelijkheden 2.A.7, 2.Abis.2, 2.B.9, 2.C.5).*

Aanbevelingen:

- *Bij specialismen met een truncus communis waarbij de rotaties deel uitmaken van dezelfde stageperiode, is het aanbevolen om een evaluatie te organiseren na elke rotatie en niet enkel aan het einde van de stageperiode.*
- *Er zou een e-portfolio moeten voorzien worden waarin de informatie over de evaluaties kan worden opgenomen. Idealiter wordt per specialisme een template voor deze evaluaties voorzien (zie 8.2 advies A).*
- *Per specialisme zouden de CanMEDS-rollen en eventueel mijlpalen en het supervisieniveau moeten beschreven worden. Aanvullend kunnen de evaluatiemethoden omschreven worden (zie 8.1 en 8.2 advies A).*

- **Verbetertraject**

Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. De verantwoordelijkheden binnen het verbetertraject zijn algemeen omschreven in het referentiekader (norm 10, indicator f, verantwoordelijkheden 10.B.2, 10.C.7, 10.E.18 en 10.F.13). Er is een verduidelijking van de criteria nodig.

Heldere richtlijnen zorgen voor transparantie en rechtszekerheid. De minimale modaliteiten van het verbetertraject zijn:

1. Identificatie van de werkpunten
   Op basis van de voortgang, het functioneren en eerdere evaluaties van de ASO.
2. Formuleren van concrete doelstellingen
   Doelstellingen moeten SMART[2] zijn, vergezeld van een actieplan met tijdschema en mogelijke gevolgen.
3. Ondersteuning en middelen

[2] Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound

De nodige begeleiding en middelen moeten worden voorzien.

4. Monitoring en evaluatie
   De voortgang moet systematisch worden opgevolgd en geëvalueerd.
5. Documentatie
   De doelstellingen, het actieplan met tijdschema en mogelijke gevolgen en de evaluatiemomenten en bevindingen moeten schriftelijk worden vastgelegd.
6. Afsluiten van het verbetertraject
   Het traject wordt afgerond volgens het tijdschema, met een formeel besluit.

Als het verbetertraject of het besluit ervan leidt tot een aanpassing van het stageplan, zijn ook hiervoor de verantwoordelijkheden duidelijk omschreven in het referentiekader (norm 10, verantwoordelijkheden 10.F.5, 10.C.4 en 10.E.11).

Aanleiding voor een verbetertraject:
Een verbetertraject kan worden opgestart wanneer bepaalde leerdoelen niet worden bereikt. Mogelijke signalen zijn:

- Onvoldoende vooruitgang in de leercurve
- Aanhoudende lacunes in de ontwikkeling van kerncompetenties
- Mismatch tussen gestelde leerdoelen en leermogelijkheden
- Tekenen van onvoldoende functioneren, onvoldoende inzet en betrokkenheid in de stagecontext

Concrete voorbeelden per rol:

- Medicus: herhaaldelijke fouten bij het interpreteren van klinische resultaten of het onjuist toepassen van therapeutische protocollen.
- Communicator: gebrekkige communicatie met collega's, patiënten of met andere zorgverleners.
- Manager: moeite met werkorganisatie, tijdsbeheer of het stellen van prioriteiten.
- Wetenschapper: onvoldoende deelname aan vormingsactiviteiten zoals bijscholingen, symposia of congressen (zowel binnen als buiten de stagedienst).

- **Einde van de stageperiode**

Het referentiekader (norm 2, indicator h en verantwoordelijkheden 2.B.11, 2.C.8, 2B.12 en norm 5, verantwoordelijkheden 5.C.4 en 5.C.6) is specifieker dan de wetgeving. Het moet in de criteria worden verduidelijkt. Er moet minstens een formeel afsluitend gesprek worden georganiseerd door de stagemeester aan het einde van de stageperiode. Tijdens dit gesprek wordt het document waarin het niveau van autonomie en de verworven competenties aan het einde van de stageperiode zijn vastgelegd, voorgelegd aan de stagemeester. Aan dit gesprek gaat een eindevaluatie vooraf waarin de competenties en het niveau van autonomie van de ASO aan het einde van de stageperiode worden vastgesteld (zie evaluaties van de ASO).

1.3. Supervisie

De wetgeving en het referentiekader vullen elkaar aan.

De bepalingen over de supervisie bij het deelnemen van ASO aan de opvang en de behandelingen van spoedgevallen in het eigen specialisme en in de aanverwante

specialismen zijn voldoende duidelijk *(art. 18 van het MB van 2014)* in aanvulling met het referentiekader.

De bepalingen over de supervisie tijdens de normale diensturen, de weekenden en de feestdagen op stagediensten (inclusief stagediensten die over verschillende vestigingsplaatsen verspreid zijn), zijn over het algemeen voldoende duidelijk *(art. 36 van het MB van 2014)* in aanvulling met het referentiekader. Het is niet toegestaan om ASO te laten werken of opleiden in andere instellingen, ziekenhuizen en/of diensten die geen deel uitmaken van de erkende stagedienst, tenzij dit gebeurt in het kader van een specifieke stage die expliciet is goedgekeurd in het individuele stageplan van de ASO.

Verder mag het niet toegestaan zijn dat een ASO tijdens wachtdiensten fysiek aanwezig is zonder dat er ook een door de stagemeester gemandateerde arts-specialist (vb. staflid, spoedarts, intensivist) fysiek aanwezig is in de instelling ter ondersteuning van de ASO. De gemandateerde arts neemt deze beschikbaarheid op als onderdeel van zijn opdracht, ook buiten de eigen discipline, in afwachting van de aankomst van het opgeroepen staflid van de betrokken (sub)discipline. Een herformulering van art. 36 van het MB van 2014 is in die zin noodzakelijk. Op basis daarvan wordt art. 44, 4° overbodig, aangezien art. 36 dan als algemene regel geldt voor de minimale supervisie tijdens wachtdiensten, ongeacht de stagedienst zich al dan niet in een ziekenhuis bevindt.
In het kader van een oproepbare wacht moet de stagemeester of de gemandateerde arts op elk moment bereikbaar zijn en onmiddellijk ter beschikking zijn.

Tot slot zou art. 44, 3° van het MB van 2014 moeten worden geschrapt.
Art. 44. Indien de stagedienst deel uitmaakt van een ziekenhuis, worden volgende voorwaarden nageleefd:
3° indien de stagedienst gespreid is over meerdere vestigingsplaatsen van eenzelfde ziekenhuis, een associatie of van een ziekenhuisgroepering, wordt een permanentie ten minste verzekerd door een kandidaat-specialist in de heelkunde en door een kandidaat-specialist in ofwel de inwendige geneeskunde ofwel de anesthesiologie-reanimatie. Beiden moeten reeds twee opleidingsjaren volbracht hebben.

De bepaling lijkt te zijn ingevoerd met het oog op het garanderen van een minimale medische permanentie op elke vestigingsplaats binnen ziekenhuisstructuren met meerdere vestigingsplaatsen. Dit leidt ertoe dat ASO structureel worden ingezet op momenten en plaatsen waar geen staflid beschikbaar is.
Het kan echter niet de bedoeling zijn dat ASO deze verantwoordelijkheid toegewezen krijgen, los van hun opleidingscontext. Een dergelijke inzet ondermijnt hun rol als lerende artsen en kan risico's inhouden voor zowel de patiëntveiligheid als voor een veilig en ondersteunend opleidingsklimaat.

Indien het gaat over het garanderen van medische permanentie, zou dit eerder geregeld moeten worden in de ziekenhuiswetgeving of de ziekenhuisnormen en niet

in het MB tot vaststelling van de algemene criteria voor de erkenning van artsen-specialisten, stagemeesters en stagediensten.

Het schrappen van deze bepaling uit het MB van 2014, dat noodzakelijk is om de kwaliteit van de opleiding van ASO te garanderen, moet gepaard gaan met duidelijke communicatie en overleg met de betrokken actoren.

Indien er binnen bepaalde specialismen specifieke leerdoelen bestaan die een dergelijke inzet opleidingsinhoudelijk verantwoorden, dan dient dit uitgewerkt te worden op het niveau van het specifiek besluit van het specialisme.

1.4. Intern kwaliteitsbeheer (kwaliteitscyclus)

- **Kwaliteitsbeleid en kwaliteitscyclus**

De stageteams moeten minstens elk jaar de kwaliteitscyclus of PDCA-cyclus doorlopen (zie advies B, norm 8, 8.A, 8.B en 8.C). Het is een noodzakelijke voorwaarde voor de bevestiging van de erkenning na afloop van een zesjarige cyclus.
De instelling waakt hierover en moet minstens elke drie jaar zelf de kwaliteitscyclus of PDCA-cyclus doorlopen (zie advies B, norm 8, 8.D). Het is een noodzakelijke voorwaarde voor de bevestiging van de erkenning na afloop van een zesjarige cyclus.

- **Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer, verbeterplannen en -acties**

De regelmatige evaluatie in het kader van het intern kwaliteitsbeheer in de stagedienst (norm 8, indicator b) kunnen plaatsvinden met behulp van bestaande evaluatie-instrumenten. Voorbeelden hiervan zijn vragenlijsten die in samenwerking met de universiteiten zijn opgesteld, zoals de interuniversitaire ABC-lijst of de vragenlijsten van UCLouvain en ULiège, evenals 360°-bevragingen die binnen de instelling worden georganiseerd.

Eventuele ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van verbeterplannen en -acties kan verkregen worden via de opleidingscommissies binnen het opleidingsnetwerk (zie advies D).

- **Peer review en intervisies**

De werking van het stageteam en de stagedienst wordt minstens één keer per zes jaar geëvalueerd via een peer review. Deze evaluatie is een noodzakelijke voorwaarde voor de bevestiging van de erkenning na afloop van een zesjarige cyclus.

Daarnaast zou de instelling minstens één keer per drie jaar, per stageteam, minstens één lid van het stageteam en minstens één ASO moeten vrijstellen voor deelname aan een peer review in een andere stagedienst om het systeem van peer review werkbaar te maken.

De leden van het stageteam moeten regelmatig deelnemen aan intervisies (zie advies B, norm 9, 9.A). De verdere modaliteiten van peer review en intervisie moeten nader worden bepaald.

1.5. Coördinatie van de opleiding en opvolging en begeleiding van de ASO tijdens de opleiding

Het referentiekader is over het algemeen specifieker dan de wetgeving. Het referentiekader formuleert nieuwe rollen voor de coördinatie van de opleiding en de opvolging en begeleiding van de ASO tijdens de opleiding, namelijk de algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject. De wetgeving beperkt zich momenteel tot de functie van coördinerend stagemeester en zou dus moeten aangepast worden. Het profiel van deze twee actoren wordt uitgewerkt in deel 2.

- **Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer, verbeterplannen en -acties**

De regelmatige evaluatie in het kader van het intern kwaliteitsbeheer (norm 10, indicatoren m, n en o) kunnen plaatsvinden met behulp van bestaande evaluatie-instrumenten. Voorbeelden hiervan zijn 360°-bevragingen die binnen de instelling worden georganiseerd.

Eventuele ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van verbeterplannen en -acties kan verkregen worden via de opleidingscommissies binnen het opleidingsnetwerk (zie advies D).

- **Intervisies**

De ASC en VST moeten regelmatig deelnemen aan intervisies *(zie advies B, norm 10, 10.E en 10.F).* De verdere modaliteiten van de intervisies moeten nader worden bepaald.

- **Geschillen in de opleiding**

In geval van een geschil tussen de ASO en de stagemeester zijn de verantwoordelijkheden in het referentiekader (2.B.10, 2.C.7, 10.E.19, 10.F.14) voldoende duidelijk omschreven, in aanvulling van de wetgeving van de gemeenschappen. In geval van een geschil tussen de ASO en de verantwoordelijke voor het stagetraject kan, zoals in geval van een geschil met de stagemeester, de algemeen stagecoördinator aangesproken worden. In geval van een geschil tussen de ASO en de algemeen stagecoördinator zou bijvoorbeeld de voorzitter van de betreffende erkenningscommissie kunnen worden ingelicht, de ombudspersoon van de master specialistische geneeskunde of een externe ombudspersoon.

Bij structurele problemen in het functioneren van de algemeen stagecoördinator of de verantwoordelijke voor het stagetraject kan, zoals bij structurele problemen in het functioneren van de stagemeester of binnen de stagedienst, de Hoge Raad bepalen of deze actoren nog steeds aan de erkenningscriteria voldoen.

1.6. Het aantonen van competenties als ‘wetenschapper’ door ASO

De bepaling in art. 20 met betrekking tot de voorwaarden tot erkenning als arts-specialist zou moeten uitgebreid worden. Het is voldoende dat een ASO bij het einde

van de opleiding zijn competentie om een wetenschappelijke analyse uit te voeren aantoont:

- via een publicatie in een peer-reviewed wetenschappelijk tijdschrift (opgenomen in PubMed of gevalideerd door de werkgroep specialisten van de Hoge Raad van artsen-specialisten en van huisartsen)
- **of** via de publicatie en verdediging voor een jury van de masterproef Specialistische Geneeskunde. De masterproef moet een originele studie[3] betreffen en publiek beschikbaar zijn.

Deel 2

De profielen van de opleidingsactoren

Het profiel beschrijft de minimumkarakteristieken waarover de opleidingsactoren moeten beschikken om hun opleidingsrollen en – verantwoordelijkheden te kunnen vervullen, zoals omschreven in het referentiekader (advies B).

2.1. Stageteam, stagemeester en lokaal verantwoordelijke(n)

Het stageteam, inclusief de stagemeester en desgevallend de lokaal verantwoordelijke(n), moet beschikken over de nodige competenties en activiteiten om de rollen en verantwoordelijkheden uit het referentiekader (advies A en B) te kunnen vervullen. Voor deze rollen worden minimale vereisten omschreven.

Wanneer er in onderstaande tekst wordt verwezen naar het *stageteam* of de *leden van het stageteam*, worden hiermee ook de *stagemeester* en desgevallend de *lokaal verantwoordelijke(n)* bedoeld, tenzij zij expliciet afzonderlijk vermeld worden.

Er is gekozen om bepaalde criteria op individuele titel van de stagemeester te versoepelen, zolang het stageteam als geheel aan de gestelde voorwaarden voldoet. Om aan te tonen dat aan deze vereisten wordt voldaan, wordt van het stageteam, verwacht dat een aanvullend opleidersportfolio wordt bijgehouden. Zo kunnen relevante competenties en activiteiten worden aangetoond, zowel voorafgaand aan, als tijdens de begeleiding van ASO. In **advies D** wordt toegelicht hoe het profiel concreet kan worden aangetoond, onder meer aan de hand van niet-exhaustieve lijsten van mogelijke bewijsstukken.

2.1.1. **Klinische competenties en activiteit** *(rol 'arts')*

Vereisten voorafgaand aan de begeleiding van ASO:

- Het stageteam beschikt over klinische expertise, ervaring en heeft een klinische activiteit binnen het specialisme in België.
    - De leden van het stageteam zijn minstens 3 jaar erkend in het specialisme in België

[3] Een originele studie *("original research")* is een wetenschappelijke studie die door de auteurs zelf wordt uitgevoerd. Het doel ervan is om een nieuwe onderzoekshypothese te formuleren en te toetsen aan de hand van een rigoureuze wetenschappelijke methode. Het volgt doorgaans de 'IMRAD' structuur (inleiding, methode, resultaten en discussie).

        - In geval van een truncus communis beschikt het stageteam over de klinische expertise in de deeldisciplines aanwezig in de stagedienst.
- Het stageteam oefent het specialisme gedurende deze periode uit op een ononderbroken* en actieve wijze.
  ** Zie deel 4 voor uitzonderingen in geval van korte en lange afwezigheden.*
- Het stageteam heeft voldoende klinische activiteit[4] in de stagedienst om de supervisie en begeleiding van de ASO te garanderen:

Primaire vestigingsplaats van de stagedienst

- De stagemeester heeft een klinische activiteit van minimum 8/10.
- De leden van het stageteam hebben een klinische activiteit van minimum 4/10.
- In geval van een truncus communis:
    - Voor elke deeldiscipline aanwezig op de primaire vestigingsplaats is er minstens 1 lid van het stageteam (de stagemeester inbegrepen) met een klinische activiteit van minstens 8/10. Deze persoon fungeert als lokale verantwoordelijke voor de deeldiscipline.

Secundaire vestigingsplaats(en) van de stagedienst

- De stagemeester heeft een reële activiteit op de secundaire vestigingsplaats(en) van minimum 1/10[5]
- Minstens 1 lid van het stageteam heeft een klinische activiteit van minimum 6/10. Deze persoon fungeert als een lokale verantwoordelijke.
- De overige leden van het stageteam hebben een klinische activiteit van minimum 4/10
- In geval van een truncus communis: geldt dezelfde regel als voor de primaire vestigingsplaats.
    - Voor elke aanwezige deeldiscipline op de secundaire vestigingsplaats moet minstens 1 lid van het stageteam een klinische activiteit hebben van minstens 6/10
    - Indien de deeldiscipline niet aanwezig is op de primaire vestigingsplaats, dan moet minstens 1 lid van het stageteam van deze deeldiscipline een klinische activiteit hebben van minstens 8/10.
    - Deze personen fungeren als lokaal verantwoordelijken.

Extramurale stagedienst

- De extramurale stagemeester heeft een klinische activiteit van minimum 6/10 op de extramurale stagedienst.
- De leden van het stageteam hebben een klinische activiteit van minimum 4/10 op de extramurale stagedienst.

Extramurale stagedienst met een vestigingsplaats in een ziekenhuis

[4] De klinische activiteit wordt uitgedrukt in tienden (bijvoorbeeld 6/10 of 8/10), waarbij 1/10 overeenkomt met minimaal een halve werkdag klinische activiteit per week.

[5] Dit heeft tot gevolg dat een stageteam een erkenning kan krijgen voor maximum 3 vestigingsplaatsen. Voor eventuele andere vestigingsplaatsen van eenzelfde ziekenhuis, kan een andere erkenningsaanvraag worden ingediend (zie advies C, deel 3, over het erkenningssysteem).

Voor bepaalde specialismen zoals dermatologie en oftalmologie zou het een meerwaarde zijn als ASO een stage kunnen volgen bij een stagemeester die zowel extramuraal als intramuraal actief is. Dit zou beter aansluiten bij de realiteit van deze specialismen. Het vereist een wijziging van art. 12/1 van het MB van 2014, dat momenteel geen mogelijkheid tot gecombineerde activiteiten voorziet:

- De stagemeester heeft een klinische activiteit van minimum 8/10, verdeeld over de extramurale vestigingsplaats en de vestigingsplaats in een ziekenhuis.
- De leden van het stageteam hebben een klinische activiteit van minimum 4/10 op de extramurale vestigingsplaats en minimum 4/10 op de vestigingsplaats in een ziekenhuis.

Belangrijk:
Deze criteria zijn bedoeld om te bepalen welke stafleden bij de aanvraag van een erkenning als lid van het stageteam kunnen worden beschouwd. Ze sluiten niet uit dat andere stafleden met minder klinische activiteit in de stagedienst (bijvoorbeeld 2/10) toch een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de opleiding. Afhankelijk van de specifieke criteria kunnen bijkomende of meer gedetailleerde vereisten gelden voor de samenstelling van het stageteam.
Bij secundaire vestigingsplaatsen en ingeval van verschillende deeldisciplines binnen een truncus communis moet er structureel overleg georganiseerd worden tussen de stagemeester en de lokale verantwoordelijke(n).

Vereisten tijdens de begeleiding van ASO:

- Idem.
    - Er is continuïteit in de klinische activiteit van de leden van het stageteam en de supervisie wordt gegarandeerd op elk moment er een ASO aanwezig is en op elke vestigingsplaats waar de ASO aanwezig is (zie deel 1, supervisie).

2.1.2. **Wetenschappelijke competenties en activiteit** *(rol 'wetenschapper')*

Vereisten voorafgaand aan de begeleiding van ASO:

- Het stageteam beschikt over wetenschappelijke expertise en ervaring en heeft een wetenschappelijke activiteit en minstens 1 lid heeft in de afgelopen vijf jaar als eerste, tweede of laatste auteur een peer-reviewed wetenschappelijk werk gepubliceerd in een toonaangevend medisch tijdschrift binnen het specialisme.

Vereisten tijdens de begeleiding van ASO:

- Idem. Minstens 1 lid publiceert binnen de zes jaar na erkenning of bevestiging van de erkenning een peer-reviewed wetenschappelijk werk als eerste, tweede of laatste auteur in een toonaangevend medisch tijdschrift binnen het specialisme.
- Minstens een lid van het stageteam heeft een regelmatige en aantoonbare wetenschappelijke activiteit[6] gedurende de erkenningsperiode van het stageteam.

[6] Het mag niet enkel over passieve wetenschappelijke activiteiten gaan (bijvoorbeeld het bijwonen van opleidingen). Zie advies D.

2.1.3. **Didactische en pedagogische competenties** *(rollen 'arts, communicator, wetenschapper')*

Vereisten voorafgaand aan de begeleiding van ASO:

- Het stageteam beschikt over didactische en pedagogische competenties
    - De stagemeester en de lokale verantwoordelijken volgen een infosessie over de wetgeving i.v.m. de opleiding tot arts-specialist en de rollen en verantwoordelijkheden in de opleiding*
    - Elk lid van het stageteam volgt een pedagogisch-didactische vorming met het oog om zich te professionaliseren in de eigen rol in de opleiding, georganiseerd door wetenschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen en/of universiteiten

** Deze vereiste is gericht op nieuwe stagemeesters en lokale verantwoordelijken. Het is een verantwoordelijkheid van stagemeesters en stageteams om kennis te nemen van eventuele aanpassingen van de wetgeving in het kader van de opleiding tot arts-specialist en deze toe te passen.*

Vereisten tijdens de begeleiding van ASO:

- De stagemeester en de lokale verantwoordelijken volgen, per cyclus van drie jaar, minstens 30 uren vorming met het oog om zich te professionaliseren in de rol van opleider op de werkplek, georganiseerd door wetenschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen en/of universiteiten. *Opgelet: De minimumvereiste van 30 uren omvat zowel de vormingen voor pedagogisch-didactische competenties als voor organisatorische competenties (zie verder). Er mag echter maximaal 12 uren per cyclus van drie jaar worden besteed aan vormingen voor organisatorische competenties.*
- Elk lid van het stageteam volgt, per cyclus van drie jaar, minstens 10 uren pedagogisch-didactische vorming met het oog om zich te professionaliseren in de rol van opleider op de werkplek, georganiseerd door wetenschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen en/of universiteiten.

Aanbeveling:

- *Deze opleidingen dienen ook te worden meegenomen in het accreditatiesysteem van het RIZIV als die door de leden van het stageteam worden gevolgd.*
- *De gevolgde vormingen moeten gevarieerd zijn en de betrokken actor moet er actief aan deelnemen.*
- *Het vormingsaanbod moet voldoende groot en divers zijn en er moeten mechanismen worden ingevoerd om te verzekeren dat de actor de overgedragen kennis daadwerkelijk heeft verworven.*

2.1.4. **Organisatorische en overige competenties** *(rol 'manager')*

Vereisten voorafgaand aan de begeleiding van ASO:

- De stagemeester en de lokale verantwoordelijken beschikken over manager competenties om een kwaliteitsvolle opleiding voor ASO te organiseren.
    - De stagemeester en de lokale verantwoordelijken volgen een vorming over management en leiderschap voor een kwaliteitsvolle opleiding

Vereisten tijdens de begeleiding van ASO:

- Idem.

- De stagemeester en de lokale verantwoordelijken volgen, per cyclus van drie jaar, minstens 30 uren vorming met het oog om zich te professionaliseren in de rol van opleider op de werkplek, waaronder minstens een vorming over management en leiderschap voor een kwaliteitsvolle opleiding. *Opgelet: De minimumvereiste van 30 uren omvat zowel de vormingen voor pedagogisch-didactische competenties (zie eerder) als voor organisatorische competenties. Er mag echter maximaal 12 uren per cyclus van drie jaar worden besteed aan vormingen voor organisatorische en overige competenties.*

2.1.5. **Beschikbaarheid voor de opleiding**

Vereisten voorafgaand aan de begeleiding van ASO:

- Het stageteam beschikt over beschermde tijd om de rol te vervullen.

Vereisten tijdens de begeleiding van ASO:
- Idem.

2.1.6. **Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding** *(alle rollen)*

Vereisten voorafgaand aan de begeleiding van ASO:
- De stagemeester dient een erkenningsaanvraag in met een aanvullend opleidersportfolio van het stageteam.

Vereisten tijdens de begeleiding van ASO:
- Het stageteam houdt het opleidingsportfolio bij.

2.2. Diensthoofd en instelling

Diensthoofd en instelling van de stagemeester

Met “instelling” wordt bedoeld elke organisatie waar zich een stagedienst bevindt. Een “stagedienst” is een erkende dienst waarin een deel van de professionele opleiding van een ASO plaatsvindt, volgens de geldende criteria. Deze kan diensten op verschillende vestigingsplaatsen omvatten.

De instelling inclusief het diensthoofd voldoet minimum aan volgende vereisten **voorafgaand en tijdens de begeleiding van ASO**:

- Beschikt over een stageteam dat aan de vereisten voldoet
- Beschikt over een verantwoordelijke voor het humanresourcesmanagement van ASO binnen de instelling
- Beschikt over de nodige technische middelen, faciliteiten, infrastructuur en diensten, zoals:
    - een ruimte voor seminaria of voor vergaderingen van de medische staf
    - faciliteiten voor het raadplegen van een medische bibliotheek door de ASO
    - over een gepast logement voor de ASO tijdens de slapende wachtdienst*

- over een erkend laboratorium voor klinische biologie waarop de kandidaat-specialist te allen tijde vlot een beroep kan doen (indien de stagedienst deel uitmaakt van een ziekenhuis), waarbij het laboratorium een permanente wachtdienst van 24u/24 garandeert.

** Mits onderling akkoord kunnen individuele afspraken worden gemaakt over de beschikbaarheid van een gepast logement voor ASO die tijdens een oproepbare wachtdienst ter plaatse moeten komen. Dit moet niet worden gezien als een minimumvereiste, om te voorkomen dat:*

- de instelling voor elke ASO met een oproepbare wacht een gepast logement zou moeten voorzien;

- de oproepbare wachtdienst voor de ASO zou worden ingezet als een slapende wachtdienst.

- Beschikt over een engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding voor ASO.

Diensthoofd en instelling van de algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject

- Beschikt over een engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding voor ASO.

2.3. Algemeen stagecoördinator en verantwoordelijke voor het stagetraject

Momenteel is enkel het profiel van de coördinerend stagemeester beschreven in de wetgeving. In advies B is beslist om deze functie te laten vervallen en op te splitsen in de rollen van algemeen stagecoördinator (ASC) en de verantwoordelijke voor het stagetraject (VST). Hieronder worden de vereisten beschreven waaraan zij minimum moeten voldoen. In **advies D** wordt toegelicht hoe het profiel concreet kan worden aangetoond.

Vereisten voorafgaand aan de begeleiding van ASO:

	Algemeen stagecoördinator	Verantwoordelijke voor het stagetraject
2.3.1.	**Algemeen:** • was ooit erkend als stagemeester (of is momenteel erkend) • is minimum lid van een stageteam op het stageplan van alle ASO waarvoor deze rol wordt vervuld. • heeft een functionele band met een faculteit geneeskunde met een volledig leerplan	**Algemeen:** • is minimum lid van een stageteam op het stageplan van alle ASO waarvoor deze rol wordt vervuld. • heeft een functionele band met een faculteit geneeskunde met een volledig leerplan • moet verbonden zijn aan een stageteam met een stagedienst van een algemeen, universitair of

	Algemeen stagecoördinator	**Verantwoordelijke voor het stagetraject**
	• moet verbonden zijn aan een stageteam met een stagedienst van een algemeen, universitair of psychiatrisch ziekenhuis ○ Voor bepaalde specialismen kan de ASC verbonden zijn aan een extramurale stagedienst. In dit geval moet de ASC een stagemeester zijn • maakt deel uit van hetzelfde opleidingsnetwerk als de VST waarmee wordt samengewerkt	psychiatrisch ziekenhuis of van een extramurale stagedienst • maakt deel uit van hetzelfde opleidingsnetwerk als de ASC waarmee wordt samengewerkt
2.3.2.	**Klinische competenties en activiteit** • beschikt over klinische expertise en ervaring en heeft een klinische activiteit binnen het specialisme in België (Zie minimumvereisten voor leden van een stageteam (2.1.1) of stagemeester in geval van een extramurale stagedienst) • is erkend in het specialisme waarvoor de ASO na de opleiding wenst erkend te worden (uitzonderingen zijn mogelijk in geval van een truncus communis, zie specifieke besluiten)	**Klinische competenties en activiteit** • beschikt over klinische expertise en ervaring en heeft een klinische activiteit binnen het specialisme in België (Zie minimumvereisten voor leden van een stageteam (2.1.1)) • is erkend in het specialisme waarvoor de ASO na de opleiding wenst erkend te worden (uitzonderingen zijn mogelijk in geval van een truncus communis, zie specifieke besluiten)
2.3.3.	**Wetenschappelijke competenties en ervaring** • beschikt over wetenschappelijke expertise en ervaring: ○ heeft in de afgelopen 5 jaar als eerste, tweede of laatste auteur een peer-	**Wetenschappelijke competenties en ervaring** • beschikt over wetenschappelijke expertise, ervaring en heeft een wetenschappelijke activiteit

	Algemeen stagecoördinator	**Verantwoordelijke voor het stagetraject**
	reviewed wetenschappelijk werk gepubliceerd in een toonaangevend medisch tijdschrift binnen het specialisme • voert een regelmatige en aantoonbare wetenschappelijke activiteit uit die gedocumenteerd kan worden	
2.3.4.	**Didactische en pedagogische competenties** • beschikt over didactische en pedagogische competenties • volgt een infosessie over de wetgeving i.v.m. de opleiding tot arts-specialist en de rollen en verantwoordelijkheden in de opleiding[7] • volgt een pedagogisch-didactische vorming met het oog om zich te professionaliseren in de eigen rol in de opleiding, georganiseerd door wetenschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen en/of universiteiten	**Didactische en pedagogische competenties** • beschikt over didactische en pedagogische competenties • volgt een infosessie over de wetgeving i.v.m. de opleiding tot arts-specialist en de rollen en verantwoordelijkheden in de opleiding[6] • volgt een pedagogisch-didactische vorming met het oog om zich te professionaliseren in de eigen rol in de opleiding, georganiseerd door wetenschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen en/of universiteiten

2.3.5.	**Organisatorische en overige competenties**
	
	• beschikt over manager competenties om een kwaliteitsvolle opleiding voor ASO te organiseren en om een opleiding kwaliteitsvol te coördineren
	  ○ volgt een vorming over management en
		Organisatorische en overige competenties
		
		• beschikt over manager competenties om een kwaliteitsvolle opleiding voor ASO te organiseren
		  ○ volgt een vorming over management en leiderschap voor een

[7] Deze vereiste geldt voor nieuwe ASC en VST. Het is de verantwoordelijkheid van ASC en VST om op de hoogte te blijven van alle aanpassingen in de wetgeving met betrekking tot de opleiding tot arts-specialist en deze toe te passen.

	Algemeen stagecoördinator	**Verantwoordelijke voor het stagetraject**

	leiderschap voor een kwaliteitsvolle opleiding
	• beschikt over competenties om geschillen in de opleiding te beheren
	  ○ volgt een vorming over conflictbeheer
		kwaliteitsvolle opleiding
		• beschikt over competenties om geschillen in de opleiding te beheren
		  ○ volgt een vorming over conflictbeheer

2.3.6.	**Beschikbaarheid voor de opleiding** • beschikt over beschermde tijd om de rol te vervullen	**Beschikbaarheid voor de opleiding** • beschikt over beschermde tijd om de rol te vervullen
2.3.7.	**Engagement voor de opleiding** • houdt een aanvullend opleidersportfolio bij	**Engagement voor de opleiding** • houdt een aanvullend opleidersportfolio bij

Vereisten tijdens de begeleiding van ASO:
De vereisten vanaf erkenning zijn voor de ASC en de VST gelijk aan de respectieve vereisten voor erkenning.

Twee verduidelijkingen zijn echter nodig:
- Vanaf erkenning moet de ASC echter slechts één keer per zes jaar als eerste, tweede auteur of laatste auteur een peer-reviewed wetenschappelijk werk publiceren in een toonaangevend medisch tijdschrift binnen het specialisme.
- Vanaf erkenning moeten de ASC en VST, per cyclus van drie jaar, minstens 30 uren vormingen volgen met het oog om zich te professionaliseren in de rol van opleider, georganiseerd door wetenschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen en/of universiteiten. Binnen deze 30 uur moeten minstens één opleiding in management en leiderschap en minstens één opleiding in conflictbeheer worden gevolgd. Minstens de helft van deze uren moet worden besteed aan pedagogisch-didactische vorming.

Deel 3

Het erkenningssysteem
3.1. Erkenning van actoren 3.2. Erkenningscriteria 3.3. Draagwijdte van de erkenning • erkenningsperiode • niveau van de opleiding

• duur van de opleiding • maximumaantal ASO

3.1. Erkenning van actoren

Volgende actoren moeten formeel erkend worden:

1. Het stageteam, inclusief

- Een stagemeester (of stageverantwoordelijke) en lokaal verantwoordelijken;
- Een opleidingsaanbod[8];
- Een stagedienst;
- Een instelling.

De stagemeester (of stageverantwoordelijke) dient hiervoor de erkenningsaanvraag in.

Aangezien de stagemeester op de primaire vestigingsplaats minstens een activiteit van 8/10 moet hebben, en op elke secundaire vestigingsplaats minstens een activiteit van 1/10, kan een stageteam maximaal voor drie vestigingsplaatsen erkend worden. Een stageteam van een extramurale stagedienst met een vestigingsplaats in een ziekenhuis kan slechts voor twee vestigingsplaatsen erkend worden (zie 2.1.1).

Dat een stageteam erkend is voor meerdere vestigingsplaatsen, betekent niet dat elke ASO op al die vestigingsplaatsen actief mag zijn. De vestigingsplaats waar de ASO actief mag zijn, hangt nauw samen met het opleidingsaanbod (zie advies D, 1.1.2. Opleidingsaanbod: model van een weekschema per ASO waarvoor de erkenning wordt aangevraagd).

Voor eventuele bijkomende vestigingsplaatsen binnen hetzelfde ziekenhuis moet een ander stageteam een aparte erkenningsaanvraag indienen. De vestigingsplaatsen van verschillende stageteams mogen daarbij niet overlappen.

2. De algemeen stagecoördinator (ASC)
3. De verantwoordelijke voor het stagetraject (VST)

Noot:

- De ASC kan de rol van de VST opnemen (de ASC beschikt namelijk over het profiel van de VST).

Overige actoren, zoals mentoren, coaches, buddy's en vertrouwenspersonen, spelen een belangrijke rol in de opleiding van de ASO. Zij hoeven echter niet formeel erkend te worden. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon of de preventieadviseur psychosociale aspecten moeten wél uitdrukkelijk vermeld worden in de opleidingsovereenkomst (CO 2021).

3.2. Erkenningscriteria voor de opleidingsactoren

- **Erkenningscriteria voor de opleidingsactoren**

[8] Het opleidingsaanbod is een breder concept dan het *opleidingsprogramma* van een stagedienst. Naast een beschrijving van de inhoud van de opleiding die wordt aangeboden, wordt ook informatie gegeven over de manier waarop de opleiding aangeboden wordt, de evaluatiemethoden, het profiel van de personen die de ASO begeleiden en over de maatregelen die genomen worden om de ASO te ondersteunen.

Het profiel van de actoren zoals beschreven in deel 2 van dit document volstaat: de beschreven vereisten kunnen beschouwd worden als erkenningscriteria. Daarnaast mag de actor niet onderworpen zijn aan strafrechtelijke, disciplinaire of administratieve maatregelen of sancties.

- **Criteria voor het behoud van de erkenning**

Zodra de actoren erkend zijn, moeten ze voldoen aan de voornoemde criteria. Daarnaast zijn ze verplicht om de wetgeving inzake de opleiding tot arts-specialist na te leven, evenals hun rollen en verantwoordelijkheden zoals omschreven in het referentiekader.

- **Criteria voor bevestiging van de erkenning**

De erkenning kan worden bevestigd indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De rapportages over het intern kwaliteitsbeheer worden regelmatig ingediend bij het orgaan voor onafhankelijke evaluatie en controle *(zie advies D)*;
- Eventuele wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke erkenningsaanvraag of de laatste bevestiging van de erkenning worden tijdig en volledig gerapporteerd *(zie advies D)*;
- De vereisten voor het behoud van de erkenning in de afgelopen zes jaar *(zie deel 2, 2.1. Stageteam, stagemeester en lokaal verantwoordelijke(n) en 2.3. Algemeen stagecoördinator en verantwoordelijke voor het stagetraject)*
- Er zijn geen majeure wijzigingen of vastgestelde tekortkomingen die de voorwaarden van de erkenning aantasten *(zie advies D)*;
- Het orgaan voor onafhankelijke evaluatie en controle een gemotiveerd positief advies geeft op basis van een analyse van voormelde voorwaarden *(zie advies D)*.

Indien er daarentegen sprake is van belangrijke wijzigingen die een impact hebben op (de kwaliteit van) het opleidingsaanbod en de opleidingscapaciteit en op de kwaliteit van de begeleiding en de coördinatie van de opleiding, moet een nieuwe erkenningsaanvraag worden ingediend door de betrokken actor.

3.3. Draagwijdte van de erkenning

Het aantal ASO

Het erkenningsbesluit van het **stageteam** bepaalt het maximumaantal opleidingsplaatsen voor ASO en andere artsen met een supervisiebehoefte die gelijktijdig een stage kunnen lopen binnen de stagedienst, over de verschillende vestigingsplaatsen heen. Dit maximumaantal omvat dus ook ASO die een rotatiestage volgen en andere artsen zoals HAIO, vrije assistenten en buitenlandse artsen (art.146). Fellows worden niet meegerekend, zij worden beschouwd als lid van het uitgebreid stageteam.
Hiervoor is een wijziging van art. 29 van het MB van 2014 noodzakelijk.

<u>Het aantal ASO</u> (X voor het eerste lid van het stageteam + Y per bijkomend lid van het stageteam) en het aantal andere artsen met een supervisiebehoefte moet naargelang de bijzonderheden van het specialisme worden vastgelegd in de specifieke besluiten (zie deel 2).

Het erkenningsbesluit van de verantwoordelijke voor het stagetraject is geldig voor de begeleiding en opvolging van maximaal 15 ASO tegelijkertijd.

Aanbeveling: Zorg voor een evenwichtige samenstelling van deze groep ASO, met ASO uit verschillende opleidingsjaren.

Het erkenningsbesluit van de algemeen stagecoördinator (ASC) legt op zich geen beperking op voor het aantal ASO. De ASC dient er echter op toe te zien dat hij/zij enkel verantwoordelijk is voor een aantal ASO waarvoor een kwaliteitsvolle coördinatie van de opleiding kan worden gegarandeerd (zie advies B voor het referentiekader voor een kwaliteitsvolle coördinatie van stages). Dit wordt opgevolgd via het kwaliteitsevaluatie en -monitoringssysteem (zie advies D). Er kunnen meerdere ASC voor een specialisme binnen een opleidingsnetwerk zijn.

Doordat de verantwoordelijken voor het stagetraject opdrachten overnemen die voorheen tot het takenpakket van de coördinerend stagemeester behoorden, en doordat de ASC bijkomende ondersteuning krijgt vanuit de opleidingscommissie van het specialisme (zie advies B), kan de ASC de resterende verantwoordelijkheden opnemen voor een groter aantal ASO.

Erkenningsperiode

De erkenningsperiode bedraagt zes jaar voor alle betrokken actoren, op voorwaarde dat blijvend wordt voldaan aan de criteria voor het behoud van de erkenning.

Niveau en duur van de opleiding in de stagedienst

Stagemeesters en stagediensten worden momenteel erkend voor:

- *B = basisopleiding*
- *S = hogere opleiding*
- *C = volledige opleiding*
- *P = gedeeltelijke opleiding*

Aangezien een volledige opleiding tot arts-specialist niet langer mogelijk is binnen één stagedienst (zie art. 7 en 10 van het MB van 2014), wordt de optie 'C = volledige opleiding' geschrapt bij de erkenning van stageteams. Voortaan kan een stageteam erkend worden voor:

- *B = basisopleiding (alle opleidingsjaren van de basisopleiding of alle opleidingsjaren van de truncus communis)*
- *S = hogere opleiding (alle opleidingsjaren van de hogere opleiding)*
- *P = gedeeltelijke opleiding (dit kan een deel van de basisopleiding en/of een deel van de hogere opleiding zijn)*

Een stageteam kan erkend worden voor een combinatie van *B, S en/of P.*

Deel 4

Voorstellen om de continuïteit van de opleiding te garanderen
4.1. Transitiefase van de ene stagedienst naar de andere

4.2. Afwezigheid van de stagemeester

4.3. Afwezigheid van de algemeen stagecoördinator en/of de verantwoordelijke voor het stagetraject

4.4. Opleiding in grote stagediensten en stagediensten met verschillende vestigingsplaatsen

4.1. Transitiefase van de ene stagedienst naar de andere

Het referentiekader biedt voldoende garanties voor de continuïteit van de opleiding bij transitiefases van de ene stagedienst naar de andere. Er zijn geen verdere verduidelijkingen nodig.

4.2. Afwezigheid van de stagemeester

Er moet een procedure worden opgesteld en gedocumenteerd voor de vervanging van de stagemeester in geval van een korte afwezigheid tot 3 maanden, zoals bij vakantie of ziekte (zie referentiekader normen 5 en 7). Het stageteam moet voldoende garantie kunnen bieden voor de kwaliteit van de opleiding tijdens deze korte afwezigheden van de stagemeester.

Bij langdurige afwezigheden of in geval van een notificatie van een probleem in een stagedienst moet de bevoegde instantie (zie advies D) verwittigd worden en moet een aanvraagprocedure voor een tijdelijk verantwoordelijke worden opgestart (KB van 1983, art. 42). Deze tijdelijke verantwoordelijke mag, met afwijking van de erkenningscriteria, worden aangeduid. Indien aangeduid, kan deze persoon vervolgens het mandaat krijgen om de opdrachten van de stagemeester tijdelijk waar te nemen tot maximum 1 jaar.

4.3. Afwezigheid van de algemeen stagecoördinator of de verantwoordelijke voor het stagetraject

Er moet een procedure worden opgesteld en gedocumenteerd voor de vervanging van een algemeen stagecoördinator (ASC) en van een verantwoordelijke voor het stagetraject (VST) in geval van een korte afwezigheid tot 3 maanden, zoals bij vakantie of ziekte (zie advies B, norm 10). Bij korte afwezigheid kan de opleidingscommissie van het specialisme de rol van de ASC of VST tijdelijk toewijzen aan een andere ASC of VST.

Bij langdurige afwezigheden of in geval van een notificatie van een probleem moet de bevoegde instantie (zie advies D) verwittigd worden en moet een aanvraagprocedure voor een tijdelijk verantwoordelijke worden opgestart. Deze tijdelijke verantwoordelijke mag, met afwijking van de erkenningscriteria, worden aangeduid. Indien aangeduid, kan deze persoon het mandaat krijgen om de opdrachten van de ASC of VST tijdelijk waar te nemen voor een periode van maximum 1 jaar.

4.4. Opleiding in grote stagediensten en stagediensten met verschillende vestigingsplaatsen

Het referentiekader biedt voldoende garanties voor de opleiding van ASO in grote stagediensten en stagediensten met verschillende vestigingsplaatsen doordat er binnen het stageteam naast de stagemeester ook lokaal verantwoordelijken worden aangeduid om bepaalde rollen en verantwoordelijkheden op te nemen (zie advies B).

Bovendien wordt voorzien dat een stageteam slechts kan erkend worden voor maximum 3 vestigingsplaatsen (zie 3.1.).

Hoogachtend,

Waterbley Patrick
Digitally signed by Waterbley Patrick
Date: 2025.10.24 08:53:33 +02'00'

DocuSigned by:
Elie Cogan
A5160E33E0D84F6...
2025-10-28

Dr. Patrick Waterbley
Ondervoorzitter/secretaris

Prof. E. Cogan
Voorzitter

Isabelle Tack (Signature)
Digitally signed by Isabelle Tack (Signature)
Date: 2025.10.30 09:49:55 +01'00'

Isabelle Tack
Attaché projectleider